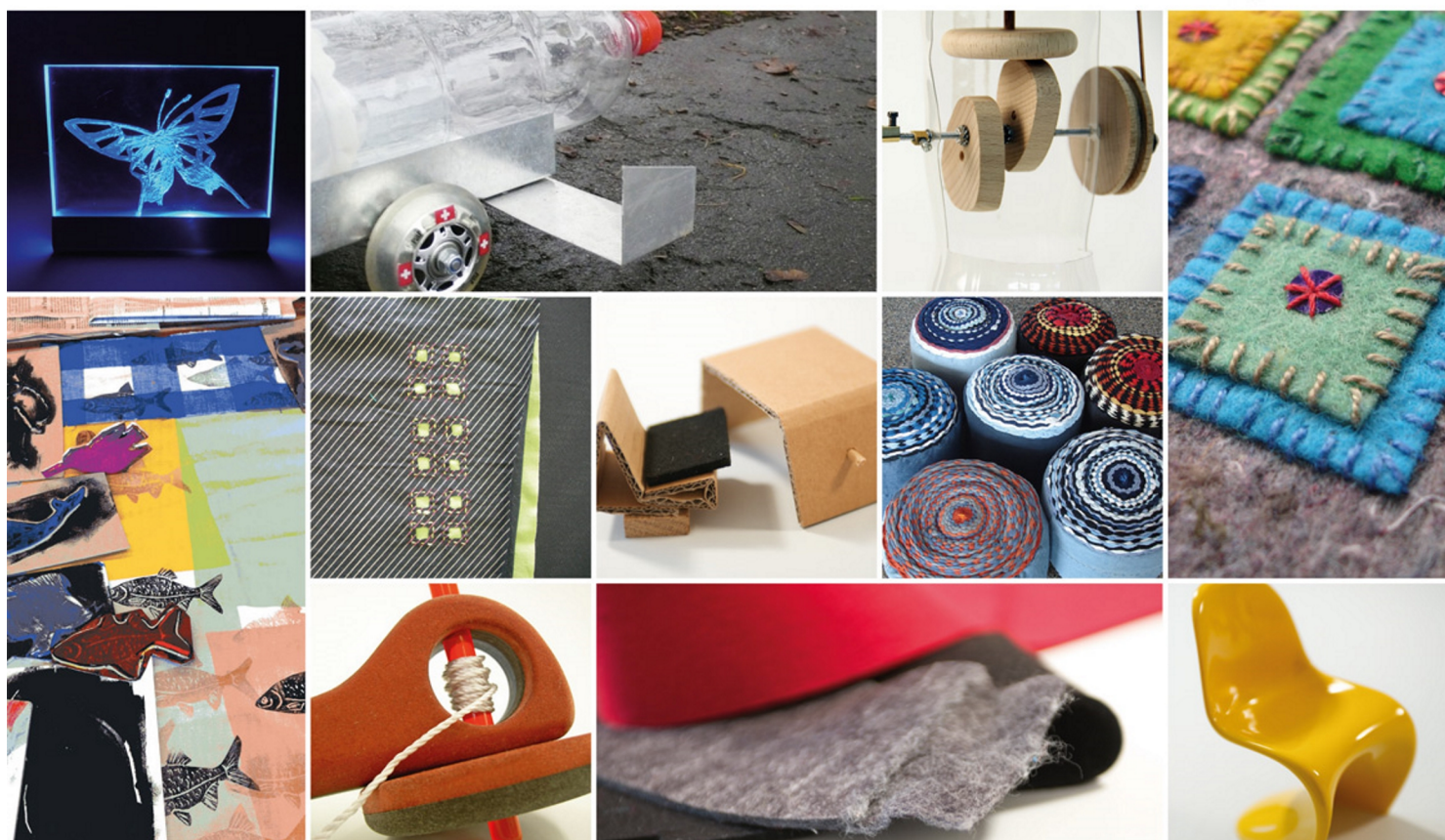
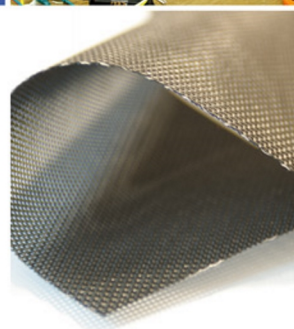

Art textil e tecnic

Elements dal svilup da la cumpetenzas

Champ da cumpetenzza → ATT.2
B

Process e products
Funcziun e construcziun → **Activitads/tematica**

Cumpetenzza		1. Las scolaras ed ils scolars san chapir funcziuns e sviluppar atgnas construcziuns en ils champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sector d'abitar, mecanica/transport ed electricitad/energia.	renviaments AS - Fantasia e creativitat (6) NUS.5.3	Renviament
		Construcziun/sector d'abitar Las scolaras ed ils scolars ...		
Incumbensa dal 1. ciclus	1	3a	» san integrar en lur gieu funcziuns d'edifizis da lur fantasia e mund da viver. » san transformar a moda ludica funcziuns d'objects en l'abitar quotidian. » san giugar cun materialias e construir edifizis simpels (p.ex. material d'emballadi, craps, lattas da tetg, sugas, ponns).	Cumpetenzza da basa
Incumbensa dal 2. ciclus	2	3b	» san identifitgar il connex tranter funcziun e construcziun da vaschs e recipients e duvrar en situaziuns dal mintgadi. » san inventar objects funcziunals per il sector d'abitar u per la piazza da lavur e realisar cun construcziuns simpels (p.ex. chascha collectura, rom da maletgs).	Stgalim da cumpetenzza
		3c	» san identifitgar funcziuns d'elements stabilisants en construcziuns ed edifizis ed applitgar quels elements (p.ex. pitga, posa, fixaziun, sparun, traversa, profil). » san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar sut instrucziun lur ideas cun construcziuns simpels (p.ex. plimatschs, vaschs, recipients).	
Incumbensa dal 3. ciclus	3	3d	» san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar autonomamain lur ideas cun construcziuns simpels.	
		3e	» enconuschan elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi (p.ex. izolaziun termica, construcziun da skelet u da travs, partaspazi, object da glisch). » san - partind d'ina analisa da la situaziun da spazi, da colur e da material - formular agens basegns per products en il sector d'abitar e realisar quels.	
		3f	» enconuschan materialias, elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi e san applitgar quels (p.ex. banc da seser, models da chasas).	

Ulteriuras infurmaziuns davart ils elements dal svilup da las cumpetenzas èn disponibilas en il chapitel *Survista*.

Impressum

Editura: Departement d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient dal Grischun

Tar quest document: Plan d'instrucziun 21
Ediziun dals 15-03-2016

Maletg da la cuverta: Iwan Raschle

Copyright: Ils dretgs d'auturas e d'auturs ed ulteriurs dretgs da questa pagina d'internet ha la CDEP-T. Cun chargiar giu cuntegns (texts, maletgs, datotecas) da questa pagina d'internet na vegnan transferids nagins dretgs.

Internet: gr-r.lehrplan.ch

Cuntegn

ATT.1	Percepziun e communicaziun	2
A	Percepziun e reflexiun	2
B	Communicaziun e documentaziun	3
ATT.2	Process e products	4
A	Process da creaziun resp. da design	4
B	Funcziun e construcziun	5
C	Elements creativs	7
D	Procedura	8
E	Material, iseglia e maschinas	9
ATT.3	Contexts ed orientaziun	10
A	Cultura ed istorgia	10
B	Senn per design e tecnica	11

ATT.1

A

Percepziun e communicaziun

Percepziun e reflexiun

1. Las scolaras ed ils scolars san percepir e ponderar connexs creativs e technics vi d'objects. <i>Effect e connexs</i> ATT.1.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments AS - Percepziun (2) AS - Connexs e regularitads (5)
	c » san perscrutar cun cleras finamiras funcziuns ed effect d'objects (interdependenza da funcziun, construcziun, elements creativs). » identifitgar cun tge proceduras che objects vegnan construids. » san identifitgar e declerar connexs technics (metter a disposiziun energia, robotica, maschina d'overlock, maschina da taisser).	

ATT.1

B

Percepziun e communicaziun

Communicaziun e documentaziun

1. Las scolaras ed ils scholars san giuditgar e sviluppar vinavant process da creaziun resp. da design e products.		renviaments AS - Emprender e reflexiun [7]
<i>Giuditgar process</i> ATT.1.B.1 Las scolaras ed ils scholars ...		
3	1c » san analisar process da design e formular or da quai consequenzas per proxims process.	
<i>Giuditgar products</i> ATT.1.B.1 Las scolaras ed ils scholars ...		
3	2c » san valitar, giuditgar ed optimar products tenor tscherts criteris (p.ex. cumparegliar cun products producids a moda professiunala).	
2. Las scolaras ed ils scholars san documentar e preschentar vinavant process da creaziun resp. da design e products.		renviaments AS - Lingua e communicaziun [8]
<i>Documentar e preschentar</i> ATT.1.B.2 Las scolaras ed ils scholars ...		
3	c » san documentar chapaivlamain e preschentar las fasas dal process da design ed ils products svilup pads (p.ex. portfolio, schurnal d'emprender, exposiziun). » san communigar cun in vocabulari specific davart process e products.	

ATT.2

A

Process e products

Process da creaziun resp. da design

1. Las scolaras ed ils scolars san chapir ina lezia u in pensum creativ e tecnic e rimnar latiers ideas ed infurmaziuns, las ordinar e valitar. <i>Rimnar ed ordinar</i> ATT.2.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments AS - Fantasia e creativitat (6)
3	c » san sviluppar ideas tar lezias e pensums e tar atgnas dumondas e retschertgar, structurar e valitar infurmaziuns.	
2. Las scolaras ed ils scolars fan experiments e san sviluppar da quels atgnas ideas da products. <i>Experimentar e sviluppar</i> ATT.2.A.2 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments
3	c » san formular atgnas ideas da products sin basa da criteris sviluppads sezs e sviluppar a moda experimental. En quest connex tegnan els quint da funcziun, construcziun, elements creativs, procedura, material.	
3. Las scolaras ed ils scolars san planisar e stgaffir products creativs e technics. <i>Planisar e stgaffir</i> ATT.2.A.3 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments AS - Emprender e reflexiun (7)
3	c » san planisar products observond cundiziuns formalas, funcziunalas e constructivas (p.ex. plan da construcziun, musters da tagl da pliras parts, schema da montascha). » san construir il product planisà.	NT.1.2.b

ATT.2

B

Process e products

Funcziun e construcziun

1. Las scolaras ed ils scolars san chapir funcziuns e sviluppar atgnas construcziuns en ils champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sector d'abitar, mecanica/transport ed electricitad/energia.		renviaments AS - Fantasia e creativitat (6) NUS.5.3
<i>Gieu/temp liber</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
3	1d » san analisar princips da la funcziun e da la construcziun d'objects da gieu e da temp liber e trair a niz quels per atgnas realisaziuns (p.ex. urdain da sport, rampa da skating, gieu da flipper).	
<i>Moda/vestgadira</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
3	2d » san far il pass da musters da tagl bidimensiunals a tocs da vestgadira u accessoris tridimensiunals e stgaffir tals sut instrucziun.	
3	2e » san deducir construcziuns textilas simplas e chapir construcziuns pli complexas ed exequir ellas sut instrucziun (musters da tagl). » san identifitgar tendenzas e furmas da tocs da vestgadira ed accessoris e nizzegiar ellas per agens products.	
	2f » san tscherner construcziuns textilas adequatas ed adattar ellas a projects individuals.	
<i>Construcziun/sector d'abitar</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
3	3d » san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar autonomamain lur ideas cun construcziuns simplas.	
3	3e » enconuschan elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi (p.ex. izolaziun termica, construcziun da skelet u da travs, partaspazi, object da glisch). » san - partind d'ina analisa da la situaziun da spazi, da colur e da material - formular agens basegns per products en il sector d'abitar e realisar quels.	
	3f » enconuschan materials, elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi e san applitgar quels (p.ex. banc da seser, models da chasas).	
<i>Mecanica/transport</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
3	4d » enconuschan la funcziun e construcziun da propulsaders e san applitgar tals (motor electric). » s'occupan da basas mecanic-tecnicas e san applitgar quellas (transmissiun da forza cun rodam).	NUS.3.1.h NUS.5.1.e NUS.5.1.f
3	4e » enconuschan maschinas e meds da transport e san construir models da funcziun.	
	4f » enconuschan regularitads mecanic-tecnicas specificas e san applitgar quellas en products (p.ex. indriz da cumond, regulaziun, transmissiun, transmissiun da moviment).	

		<i>Electricidad/energia</i>	
ATT.2.B.1		Las solaras ed ils solaras ...	
3	5d	» enconuschan accumulatur d'energia e midaders d'energia e san sviluppar products cun quels (battaria u accu, cellas solaras u generatur).	NUS.3.2.d NUS.3.2.e NT.5.2.e NUS.3.2.c
	5e	» enconuschan caracteristicas d'apparats che funcziunan cun current a bassa tensiun e san applitgar quels (p.ex. indriz da cumond, robotica, lampa cun diodas traglischantas, termoplegader).	NT.5.2.a NT.5.3.a NT.5.3.b NT.5.3.d
	5f	» enconuschan furmas da metter a disposiziun energia (p.ex. fotovoltaica, implants per producir electricidad cun vent, cun aua, cun chalur) e san integrar elements da quellas en lur products.	NT.4.2.c NT.4.2.d NT.5.2.e NT.4.1.a

ATT.2

C

Process e products

Elements creativs

1. Las scolaras ed ils scolars san applitgar intenziunadamain ils elements creativs material, surfatscha, furma e color.		renviaments AS - Percepziun (2) NUS.3.3.a NUS.3.3.b NUS.3.3.c
<i>Material e surfatscha</i> ATT.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
3	1c » san giuditgar ils effects da materialias e surfatschas ed applitgar els cun intenziun per concepir agens products.	AF.2.B.1.4c
<i>Furma</i> ATT.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
3	2c » san crear furmas e motivs e posiziunar cun intenziun sin la surfatscha (p.ex. logo, ornamentica). » san applitgar cun intenziun furmas tridimensiunalas (p.ex. furma totala, furma parziala).	MA.2.A.1
<i>Color</i> ATT.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
3	3c » san sviluppar cumbinaziuns da colurs ed applitgar intenziunadamain l'effect da colurs (p.ex. contrast da la sazieta, analisa dal tip da color).	AF.2.B.1.2c

ATT.2

D

Process e products

Procedura

1. Las scholaras ed ils scholars san exequir ed applitgar intenziunadamain proceduras manualas.		renviaments AS - Corp, sanadad e motorica [1]
<i>Proceduras furmantas: separar</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
3	1c » san duvrar ed applitgar las proceduras cun in'autonomia creschenta e cun cleras intenziuns: - tagliar (p.ex. tolas, crennadiras, stoffas da tenda, stresas dublas da stoffa, pelegna); - resgiar, furar (lain massiv, products da metal mezfinids, vaider acrylic).	
<i>Proceduras furmantas: transfurmar</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
3	2c » san duvrar ed applitgar las proceduras cun in'autonomia creschenta e cun cleras intenziuns: - smerigliar, gliscentar (p.ex. materia sintetica); - storscher (tolas, vaider acrylic), presseggiar (materias sinteticas); - modellar, cular (p.ex. tschaira, gip, arschiglia).	
<i>Proceduras furmantas: colliar</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
3	3c » san duvrar ed applitgar las proceduras cun in'autonomia creschenta e cun cleras intenziuns: - cuser (materialias textilas innovativas, tricots); - collar, tatgar (vaider acrylic, materias sinteticas textilas, vlies); - lutegiar cun temperatura auta u buglir (p.ex. buglir cun gas da protecziun, folia da materia sintetica).	
<i>Proceduras textilas che furman surfatschas</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
3	4c » san duvrar ed applitgar las proceduras cun in'autonomia creschenta e cun cleras intenziuns: - far cun stgaina (p.ex. far cun stgaina en rudè, far cun stgaina furmas) u far cun crutsch (p.ex. far cun crutsch furmas).	
<i>Proceduras che transfurman la surfatscha</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
3	5c » san duvrar ed applitgar las proceduras cun in'autonomia creschenta e cun cleras intenziuns: - retgamar u surcuser (p.ex. maschina da cuser, computer da retgamar) applitgar, mantunar u emplunar, tagliar or (p.ex. quilt); - stampar (p.ex. squitsch da transfer, serigrafia).	AF.2.C.1.2e

ATT.2

E

Process e products

Material, iseglia e maschinas

1. Las scholaras ed ils scholars enconuschan materialias, iseglia e maschinas e san duvrar quellas a moda adequata.		renviaments AS - Emprender e reflexiun [7] FSP - Sanadad
<i>Material</i> ATT.2.E.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
3	1c » enconuschan las caracteristicas da materialias e san duvrar quellas a moda adequata (lain massiv, vaider acrylic, products da metal mezfinids, vlies, stoffa da tenda, tessids e tailas, tricots).	AF.2.D.1.2f
<i>Iseglia e maschinas</i> ATT.2.E.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
3	2c » san duvrar cun senn da responsabladad iseglia e maschinas e lavurar cun ellas a moda adequata (p.ex. maschina d'overlock, computer da retgamar, maschina da mular circulara, resgia a piz, resgia circulara, fresa per claviglias en furma da lamella).	
	2d » san tscherner sezs l'iseglia e las maschinas ch'els dovran per elavurar materialias e san ir enturn cun quellas a moda adequata.	

ATT.3

A

Contexts ed orientaziun

Cultura ed istorgia

	1. Las scolaras ed ils scolars san identifitgar objects sco expressiun da differentas culturas ed epocas ed interpretar lur cuntegn simbolic (dals champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sectur d'abitar, mecanica/transport, energia/electricitad). <i>Significaziun e cuntegn simbolic</i> Las scolaras ed ils scolars ...	renviaments AS - Orientaziun temporal (3)
3	c » san far ina retschertga tar aspects culturals u istorics e preschentar ils resultats respectivs (p.ex. vestgadira, moda, temp liber, maschina, metter a disposiziun energia). » san renconuscher il cuntegn simbolic d'objects da design e tecnica ed interpretar lur effect en il mintgadi (p.ex. cultura da giuventetgna, emblem da marca, logo).	
2. <i>Invenziuns e svilups</i> Las scolaras ed ils scolars ...	2. Las scolaras ed ils scolars san chapir svilups tecnicos e manuals e valitar lur impurtanza per il mintgadi.	renviaments AS - Connexs e regularitads (5)
3	c » san chapir e valitar invenziuns e lur consequenzas (p.ex. materialias sinteticas, bionica, metter a disposiziun energia, robotica). » san analisar svilups ed innovaziuns da design e tecnica en lur entretschament e valitar lur effects per il mintgadi (p.ex. computer da retgamar, maschina da CNC, stampader 3D).	

ATT.3

B

Contexts ed orientaziun

Senn per design e tecnica

1. Las scolaras ed ils scolars san renconuscher connexs economics, ecologics e socials tar la cumpra e l'utilisaziun d'objects.		renviaments FSP - Ambient natiral e resursas
<i>Producziun e persistenza</i>		
ATT.3.B.1	Las scolaras ed ils scolars ...	
3	b » san giuditgar la persistenza da l'explotaziun da materia prima e da la producziun (textilias, mobiglias, electronica).	
	c » san retschertgar infurmaziuns tar connexs economics, ecologics e socials da l'explotaziun da materia prima per ponderar ils avantatgs e dischavantatgs tar la cumpra e l'utilisaziun.	
2. Las scolaras ed ils scolars enconuschan la fabricaziun e la dismessa correcta da materialias e san motivar lur utilisaziun.		renviaments AS - Connexs e regularitads (5) FSP - Ambient natiral e resursas
<i>Fabricaziun ed utilisaziun</i>		
ATT.3.B.2	Las scolaras ed ils scolars ...	
3	c » san declarar il process da fabricaziun ed il diever da materialias e valitar tenor criteris da la persistenza (metals, fibras textilias).	NT.1.3.a NT.1.3.b NT.1.3.c
	c » enconuschan las materialias che pretendan mesiras da dismessa spezialas e san co ch'ellas pon vegnir utilisadas vinavant u reutilisadas a moda raschunaivla (vestgadira veglia, apparats electronics, materials da lain).	
3. Las scolaras ed ils scolars san cumparegliar la fabricaziun a maun ed industrial.		renviaments FSP - Economia e consum
<i>Mastergn ed industria</i>		
ATT.3.B.3	Las scolaras ed ils scolars ...	
3	c » san contemplar da differentas perspectivas products artisanals u fatgs a moda industrial e giuditgar els (unicat u product da massa).	NT.1.3.a NT.1.3.b NT.1.3.c
	c » san chapir e declarar il connex d'innovaziuns tecnicas e da la midada en la professiun ed en il mintgadi (p.ex. confecziun, via da producziun industrial).	

4. Las scolaras ed ils scholars san metter en funcziun apparats e products technics dal mintgadi e s'acquistar la savida correspondentia or d'instrucziuns da diever, plans da montascha e da l'internet. <i>Apparats e manipulaziun</i> ATT.3.B.4 Las scolaras ed ils scholars ...		renviaments FSP - Sanadad
3	c » san metter en funcziun a moda segira apparats e products technics sin basa da l'instrucziun da diever e da plans da montascha (p.ex. fier da stirar, montascha da mobiglia, maschina da mastergnant amatur).	NT.1.2.a NT.1.2.b MI - Retschertga e sustegn d'emprender